Skolinspektionen

Beslut

Datum 2026-11-13
Dnr 2026:2758

Huvudman

MJÖLBY KOMMUN
mjolbykommun@mjolby.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Kungshögaskolan MG1 i Mjölby kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 1 juni 2026.

Beslut

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 3 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Mjölby kommun avseende brister rörande åtgärder för att neka obehöriga tillträde. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 genomfört en riktad tillsyn av Kungshögaskolan MG1 i Mjölby kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte avseende beredskapsplan, löpande arbete för att säkerställa beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om sådana situationer samt åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde till skolenheten under den tid verksamheten pågår.

Skolinspektionen har den 1 juni 2026 beslutat att förelägga Mjölby kommun att senast den 28 september 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande löpande arbete för att säkerställa beredskap. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Mjölby kommun en anmärkning rörande åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde.

Mjölby kommun har den 29 september 2026 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen. Huvudmannen har den 3 och den 6 november 2026 inkommit med begärda kompletterande uppgifter.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Mjölby kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpts.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Avstående från ingripande

Löpande arbete för att säkerställa beredskap

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 1 juni 2026 att det fanns brister i skolans löpande arbete för att säkerställa beredskap. Skolinspektionens utredning visade att det visserligen fanns ett visst arbete för att identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter hade genomförts och att personal hade fått information om de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Vidare framgick att elever hade genomfört utrymningsövningar vid brand och att elever som går i år 2 och 3 hade fått information kring hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation. Utredningen visade dock att den kartläggning av säkerhetsrisker som enligt skolenhetens beredskapsplan skulle genomföras i september månad inte hade genomförts och att elever i år 1 samt elever på introduktionsprogrammen inte hade fått information om hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation. Utredningen visade vidare att personal, bortsett från några enstaka case om hot, inte hade genomfört några utbildningar eller övningar kopplade till allvarliga hot- eller våldssituationer, och att sådana övningar inte heller fanns planerade. Huvudmannen förelades därför att se till att bedriva ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om allvarliga våldssituationer, vilket innebär att bedriva ett kontinuerligt arbete för att identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter samt att beredskapsplanen eller andra säkerhetsåtgärder uppdateras eller ändras när omständigheterna medför ett behov av detta. Vidare innebär det löpande arbetet att se till att samtliga elever får information om de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation, samt att se till att personal genomför övningar i syfte att förberedas inför en allvarlig hot- eller våldssituation.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande. Riskerna för hot och våld i arbetsmiljön kartlades, i enlighet med skolans beredskapsplan, av rektorer och skyddsombud den 31 augusti 2026 och identifierade risker diskuterades på arbetsplatsträff den 8 september 2026. Det framgår att mindre justeringar av planen som identifierats utifrån kartläggningen adderas till den kommungemensamma mallen för beredskapsplan. Rektorn är ansvarig för det kontinuerliga arbetet med att identifiera säkerhetsrisker och för beredskapsplanen.

Vidare framgår av huvudmannens redovisning att eleverna på mentorstid den 1 september 2026 informerades om de åtgärder som de ska vidta vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Samtliga klasser tittade på filmen Fly – sök skydd – larma från Myndigheten för civilt försvar. Klassvis undersöktes och provades utrymningsvägar och diskussioner fördes kring hur man ska agera och var det kan vara lämpligt att söka skydd/gömma sig. Åtgärderna utvärderades genom dialog med arbetsplatsombud och med skyddsombud vid samverkansmöte samt dialog med mentorerna.

Det framgår av huvudmannens redovisning att personalen i samband med studiedagar vid läsårsstart 2026 i augusti genomförde övningar och utbildningar i syfte att förberedas inför en allvarlig hot- eller våldssituation. Det framgår att övningen/utbildningen bland annat omfattade handlingsalternativ som fly – sök skydd – larma samt nödvärn, stoppa blödning, prova utrymningsvägar och öva inrymning. Frågor och dilemman efter övningen och beredskap diskuterades vid arbetsplatsträff den 8 september 2026. Åtgärderna utvärderades genom dialog med arbetsplatsombud och med skyddsombud vid samverkansmöte.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att det på varje skolenhet

1. finns en beredskapsplan som anger de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation, och

2. bedrivs ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om allvarliga våldssituationer. (6 a kap. 3 § 1 och 2 skollagen)

Enligt förarbeten ska det i en beredskapsplan framgå hur personal, barn och elever ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en sådan situation. (prop. 2024/25:160 s. 46, 157)

Av förarbeten framgår vidare att ett löpande arbete innebär att huvudmannen måste se till att det sker ett kontinuerligt arbete för att

identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter samt att beredskapsplanen eller andra säkerhetsåtgärder uppdateras eller ändras när omständigheterna medför ett behov av detta. Inom ramen för det löpande arbetet måste det även säkerställas att personal och elever får information om planeringen och de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Ett löpande arbete med beredskap innefattar vidare att personal genomför övningar i enlighet med beredskapsplanen för till exempel inrymning, utrymning och utestängning (prop. 2024/25:160 s. 41, 44, 157 och 158).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att huvudmannen vidtagit åtgärder för att se till att bedriva ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om allvarliga våldssituationer. Utredningen visar att huvudmannen vidtagit åtgärder för kontinuerligt arbeta för att identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter samt för att beredskapsplanen eller andra säkerhetsåtgärder uppdateras eller ändras när omständigheterna medför ett behov av detta. Vidare har huvudmannen vidtagit åtgärder för att se till att samtliga elever får information om de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation, samt åtgärder för att se till att personal genomför övningar i syfte att förberedas inför en allvarlig hot- eller våldssituation. Skolinspektionen bedömer att Mjölby kommun nu följer gällande bestämmelser när det gäller löpande arbete för att säkerställa beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om sådana situationer och att bristerna är avhjälpta.

Åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 1 juni 2026 att det fanns brister i skolans arbete rörande åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde. Skolinspektionens utredning visade att det visserligen fanns rutiner för besök av utomstående som var kända och tillämpades av personalen och att det fanns skyltar på samtliga entrédörrar till skolbyggnaden, av vilka villkoren för utomstående att vistas där framgick. Utredningen visade dock att det av de två skyltar som fanns på skolområdet inte framgick vilka villkor som gäller för att vistas där. Utredningen visade vidare att det inte fanns någon markering eller information som tydliggjorde gränsen mellan skolområdet och den allmänna gång-och cykelvägen. Mjölby kommun skulle därför vidta de åtgärder som huvudmannen bedömde nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist och redovisa dessa åtgärder till Skolinspektionen.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande. Huvudmannen har påbörjat ett arbete för att markera skolområdet med informativa skyltar. Arbetet beräknas vara klart årsskiftet 2026/2027. Det framgår av redovisningen att verksamheten kommer byta felaktiga skyltar vid skolan mot skyltar av vilka det framgår att det finns en allmän cykelbana som går igenom skolgården. Skyltarna kommer placeras vid skolområdets början respektive slut. Vidare framgår av huvudmannens redovisning att även befintliga skyltar med information om vilka som har behörighet att vistas på skolgården kommer flyttas till början och slutet av skolområdet. Det framgår att åtgärderna vid tiden för redovisningen inte hunnit bli färdiga. Av kompletterande information till Skolinspektionen framgår att skyltar är beställda och under tillverkning och kommer monteras i slutet av november 2026. Det framgår vidare att tre befintliga skyltar kommer bytas ut med information om att gång- och cykelbanan är allmän och ytterligare en skylt kommer sättas upp vid parkeringen där skolgården börjar. Det framgår att de skyltar som redan är uppsatta om att obehöriga inte äga tillträde kommer att finnas kvar.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det på varje skolenhet vidtas åtgärder för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till enheten under tid när verksamheten pågår (6 a kap. 4 § skollagen).

Av förarbeten framgår att åtgärder som behöver vidtas är att se till att det finns tillträdesbegränsningar. Sådana kan vara fysiska i form av t.ex. grindar och lås men det kan också handla om att se till att enhetens område är tydligt markerat och att de villkor som gäller för att vistas på området kommuniceras utåt på ett tydligt sätt. Vid samnyttjande av lokaler och ytor behöver åtgärder vidtas för att tydliggöra gränserna mellan det område som enbart disponeras av skolan och gemensamt nyttjade ytor.

Huvudmannen bör också begränsa möjligheterna för utomstående personer att fritt röra sig från angränsande ytor och gemensamma ytor in på enheterna. Det måste vid varje skolenhet övervägas vilka åtgärder som i det enskilda fallet är nödvändiga och möjliga för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till området. De olika förutsättningar som gäller för olika enheter innebär att olika åtgärder kan vara aktuella. I den mån t.ex. kulturskola eller liknande verksamhet bedrivs i skolans lokaler under skoldagen är det väsentligt att skolan har tydliga rutiner och riktlinjer för när personer som hör till dessa verksamheter får vistas inom enheten. Bestämmelsen innebär inte ett krav på att varje möjlighet för en utomstående person att ta sig in på området undanröjs, genom exempelvis fysiska säkerhetslösningar eller genom att personal övervakar skolområdet.

Om en obehörig person uppmärksammas på området måste emellertid åtgärder vidtas för att förmå denna att lämna området (prop. 2024/25:160 s 159).

Det framgår vidare av förarbeten att om det saknas rutiner och riktlinjer för när utomstående ska ha rätt eller möjlighet att vistas på skolenheten kan det lätt uppstå gråzoner och oklarheter kring vilka som har rätt att vistas där. Rutinerna bör syfta till att tydliggöra hur utomstående besökare ska agera om de vill besöka t.ex. skolan, hur skolan ska agera för att ta emot sådana besökare och hur obehöriga personer kan avvisas från enheten. Rutiner kan exempelvis handla om att besök ska anmälas på ett visst sätt, att personal ska möta upp besökare vid entrén, att besökare ska bära besöksbricka eller liknande och att skolpersonal ska fråga utomstående som de inte känner igen varför de är där. Rutiner och riktlinjer måste vidare kommuniceras utåt på ett ändamålsenligt sätt (prop. 2024/25:160 s. 59).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår att huvudmannen har vidtagit vissa åtgärder för att neka obehöriga tillträde till skolenheten men att skolenheten ännu inte är tydligt markerad. Skolinspektionen bedömer därmed att bristen i dagsläget kvarstår. Mot bakgrund av att det finns en planering för hur skolenheten ska markeras och huvudmannens uppgifter om att det kommer att ske innan årsskiftet gör Skolinspektionen dock bedömningen att det finns särskilda skäl för att avstå från att ingripa.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Mjölby kommuns verksamhet vid Kungshögaskolan MG1 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att neka obehöriga tillträde till skolenheten. Utredningen visar emellertid att huvudmannen har en planering och tidsram för hur skolenheten ska markeras. Skolinspektionen bedömer mot denna bakgrund att det finns särskilda skäl att avstå från att ingripa.

X Ingrid Jacobsson

Beslutsfattare
Signerat av: Ingrid Jacobsson

X Hilda Sjöberg

Föredragande
Signerat av: Hilda Sjöberg